

NADLEŽNOST PRIVREDNOG SUDA ZA POMORSKE SPOROVE - POJAM POMORSKOG SPORA

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Presuda br. II PŽ-2277/92-2 od 3. studenog 1992.

Vijeće: mr.Andrija Eraković, mr.Pave Dević, prof.dr.Branko Jakaša

Ne smatra se pomorskim sporom spor između zajmodavatelja i zajmoprimatelja ako se taj spor odnosi na vraćanje zajma. Pritom nije odlučna okolnost da je brod opterećen hipotekom. O pomorskom sporu bi se radilo samo kad bi se spor vodio za realizaciju hipoteke ili u vezi s postojanjem hipoteke. Prema tome, za rješavanje spora za vraćanje zajma nadležan je redovni sud, bez obzira što je brod opterećen hipotekom za dati zajam.

Tužitelj je zajmodavatelj, a tuženi zajmoprimatelj. Stranke su ugovorile da će brod biti opterećen hipotekom kao osiguranjem da će zajam biti vraćen. Prvostupanjski privredni sud proglasio se nadležnim i obvezao tuženika na vraćanje zajma.

Protiv prvostupanjske presude tuženik je uložio žalbu. Pobija prvenstveno nadležnost privrednog suda.

Drugostupanjski sud je žalbu prihvatio te proglasio privredni sud stvarno nadležnim za rješavanje ovoga spora iz sljedećih razloga:

Predmet spora je novčano potraživanje tužitelja, fizičke osobe s prebivalištem u inozemstvu, prema tuženiku, fizičkoj osobi s prebivalištem u Republici Hrvatskoj. Potraživanje tužitelj temelji na ugovoru sklopljenom između parničnih stranaka dana 10.04.1990.

Prilikom odlučivanja o osnovanosti tako istaknutog tužbenog zahtjeva prvostupanjski sud neće primijeniti plovidbeno pravo, odredbe Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi koji se u Republici Hrvatskoj primjenjuje kao Republički zakon temeljem članka 1. Zakona o preuzimanju Saveznih zakona u oblasti pomorske i unutrašnje plovidbe, NN 53/91 (u daljnjem tekstu: ZPUP), već odredbe Zakona o obveznim odnosima koji je preuzet temeljem čl.1. Zakona o preuzimanju Zakona o obveznim odnosima (NN 53/91) kao Zakon Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu ZOO) kojim se reguliraju prava i obveze stranaka iz ugovora o zajmu (arg.iz čl. 557.st.1. ZOO).

Pritom nije odlučno što su parnične stranke sporazum nazvale "ugovor o ugovornom založnom pravu", jer bi se odredbe ZPUP-a na sporni odnos između stranaka trebale primijeniti pod uvjetom da se predmet spora odnosi na ugovorno založno pravo, odnosno, kada bi se tužitelj (kao vjerovnik) koristio ovlaštenjem da se namiri iz prodajne

cijene broda ostvarene sudskom prodajom u izvršnom postupku (arg.iz čl.201.st.1. ZPUP). Osnivanjem ugovornog založnog prava na brodu samo se osigurava novčano potraživanje vjerovnika (tužitelja) koje je predmet ovoga spora.

Budući da iz navedenih razloga Okružni privredni sud nije stvarno nadležan za suđenje u ovom sporu u prvom stupnju, ni na temelju odredbe čl.36.t.1.c. ZRS, jer se ne radi o plovidbenom sporu, kao ni na temelju bilo koje odredbe čl.36. ZRS kojim je regulirana stvarna nadležnost Okružnog privrednog suda u Republici Hrvatskoj, to je za suđenje u prvom stupnju u ovom sporu o imovinskopравnom zahtjevu stvarno nadležan Općinski sud temeljem članka 33.st.1.t.2 a. ZRS, a mjesno je nadležan Općinski sud u Rijeci na osnovi čl.47.st.1. ZPP.

Cijeneći da je iz navedenih razloga ostvaren žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl.352.st.2.t.4. ZPP, valjalo je temeljem čl.369. ZPP ukinuti pobijanu presudu te predmet ustupiti Općinskom sudu u Rijeci kao stvarno i mjesno nadležnom sudu za suđenje u ovoj pravnoj stvari.

Odluka o troškovima postupka u povodu žalbe temelji se na odredbi čl.166.st.3. ZPP.

Mr.Pave Dević

Summary

JURISDICTION OF COMMERCIAL COURT FOR MARITIME DISPUTES - THE CONCEPT OF MARITIME DISPUTE

A dispute between a creditor and a debtor is not being deemed as a maritime dispute if it refers to paying off a credit. The fact that a ship is encumbered with hypothec is not essential in this case. If steps were taken for the realization of hypothec or in connection with being in encumbrance, it would then be deemed as a maritime dispute.

So, the Communal Court is competent in deciding disputes arising from the paying off a credit, regardless of the fact that the ship is in encumbrance for the credit.